

Lys & Liv

MENIGHETSFAKULTETET
BIBLIOTEK

MF
Det teologiske
Menighetsfakultet

Informasjonsblad for Menighetsfakultetet
Nr. 4, september 2007 73. årgang

MFs faddere ved semesteråpningen

GIVER

Det teologiske Menighetsfakultet.

Lys & Liv er informasjonsbladet til Det teologiske Menighetsfakultet. Med sine 23.000 abonnenter er det et av de største innen kristen presse i Norge. Alle nåværende og tidligere studenter, ledere og medlemmer i foreninger, ledere i samtlige menighetsråd og alle navngitte bidragsytere mottar bladet. Kristne organisasjoner og venner og familie av studenter og ansatte er blant leserne.

Ved kildeanvisning kan artikler fra Lys & Liv fritt gjengis.

REDAKSJON

Vidar L. Haanes, ansvarlig redaktør
Marianne Torp, redaksjonssekretær
Hallvard Olavson Mosdøl,
redaksjonsmedlem

E-POST

lys&liv@mf.no

PRODUKSJON OG TRYKK

Koinos, Lorenskog
Østfold trykkeri, Askim

Neste nummer: november 2007

Foto forsidebilde:
Marianne Torp

Det er håp for kirken

DEN 15. AUGUST startet Menighetsfakultet opp sitt hundrede studieår. Tradisjonen tro innleder vi hvert nytt semester med gudstjeneste. Studenter og ansatte fyller Majorstuen kirke, og sangen ljuover i det kirkehuset som tidligere het «Prestenes kirke» – fordi kirken ble bygget for penger samlet inn på 1920-tallet blant landets prester. «Kirken må være der menneskene er.» Dette var drivkraften for småkirkebevegelsen som satte i gang bygging av kirker der befolkningsveksten var størst, som på Majorstuen. Det gir god mening at Menighetsfakultetets studenter fyller «Prestenes kirke» ved inngangen til et nytt studieår. Det gir håp for kirken.

Under natverden fylles midtgangen av unge mennesker på vei opp mot Herrens bord. Det gjør et sterkt inntrykk å merke engasjementet blant dem som vi med rette kan betegne som kirkens fremtid. «Det er håp for kirken», sier biskop emeritus og nå vikarierende studentprest Øystein I. Larsen i et intervju i dette nummer av Lys og Liv.

GUDSTJENESTE- og andaktsliv er vesentlig for MF og et uunnværlig fundament for en utdanning til kirkelig tjeneste. Vi har valgt å beholde den hundre år gamle grunnregelparagrafen som sier at et av MFs formål er «å vekke, bevare og utdype sant kristelig liv hos de studerende». Denne paragrafen har gitt oss visse problemer i møte med de som vil fremheve at vitenskapen skal være forutsetningsløs, noe den visst nok ikke kan være om den formidles i en sammenheng hvor man også tilbyr gudstjenester. Grunnreglene ble skrevet da man ved MF kun utdannet prester. Selv om vi nå gir mange forskjellige utdanningstilbud, ser vi ingen grunn til å fjerne MFs kontakt med kirkens liv. Naturligvis påtvinger vi ikke studentene vekkelse og åndelig liv. I praksis handler det om et frivillig andakts- og gudstjenesteliv, en aktiv studentpresttjeneste og lærere som er åpne for samtaler om mer enn fag og forskning. Enkelte har hatt særlig store problemer med denne paragrafen, noe som er blitt synliggjort da de Færøyske teologistudentene som studerer ved MF ble nektet studielån fra den danske lånekassen. Dette til tross for at MF er fullt ut akkreditert i europeisk sammenheng som spesialuniversitet. At man slik bryter både nordiske og europeiske avtaler kan nok skape irritasjon, men i tillegg vil Det

teologiske fakultet i København ikke godkjenne cand.theol.-graden fra MF som kvalifiserende for prestatjeneste på Færøyene. Arsaken er at vi har redusert pensum noe i de klassiske fag for å få plass til den integrerte praktiske teologi i studieplanen. Men saken har nå fått en lykkelig slutt. På Færøyene har man simpelthen løst seg akademisk og kirkelig fra Danmark, opprettet en egen lånekasse for studentene og selv tatt hånd om godkjenning av utdanning for prester. Løsrivingen skjedde ved Olsok i år, Færøyenes nasjonaldag, som et symbolsk farvel til kong Knud og et velkommen til Hellig-Olav. Hanus Simonsen, teologistudent og kapellvakt ved MF i flere år, ble derved ordinert til prest i Torshavn i august.

– DET VIKTIGSTE er å formidle til og bekrefter for studentene at de trengs i kirken, sier Øystein I. Larsen. La oss løfte blikket og se alle de unge mennesker som står klar til å gå inn i tjenesten. Gudstjenesten ved inngangen til det hundrede studieår på Menighetsfakultetet gir håp for kirken.

Vidar L. Haanes

Vidar L. Haanes er rektor ved Menighetsfakultetet

Fred eller «tommelen opp»

I FORBINDELSE MED en samtalegudstjeneste jeg hadde, skulle konfirman- tene skrive egne bøtter. Et ord gikk igjen i mange av bønnene: Fred. Fred i verden. Fred der det er krig. Fred i fami- lien. Fred blant venner.

På konfirmasjonssøndagen var bibeltek- sten Jesu avskjedord til disiplene i Jo- hannesevangeliet: «Fred være med dere!». To ganger fikk disiplene høre den hilsenen. To ganger fikk konfirman- tene høre den samme hilsenen.

Alle ønsker fred. Men hva betyr det når Jesus sier: «Fred være med dere!»

Sitter ufreden i knyttneven?

Når mennesker ikke slåss, enten det er med knyttnevne eller med våpen: Da er det fred.

Sitter ufreden i øret?

Det kan være mye lyd ikke minst i et ungdomsrom: TV, CD-spiller og data. Ikke sjelden står alt på samtidig. Da kan det skje at terskelen til mor eller far er nådd: «Slå av, jeg orker ikke mer. Jeg vil ha fred.» Fred er stillhet.

Sitter ufreden i hjertet?

Det kan være mye uro i et menneske. Mye som sliter. Ting en har gjort og ting en skulle ha gjort. Mennesker en har såret. Angsten for en selv og for fremti- den. Det en aller mest ønsker er fred. Fred i hjertet.

«Fred være med dere!» Hva slags fred er det Jesus snakker om?

ORDET FRED gir mange treff i Bibelen. Ett av dem er 1 Kor. 14, 9: "for Gud vil ikke uorden, men fred." Det mest natur- lige ville jo vært om Paulus hadde sagt: "for Gud vil ikke uorden, men orden." Men det er ikke det som står. Det står ikke orden, men fred: "for Gud vil ikke uorden, men fred."

Når det er orden, da er det fred.

Når noe er i orden, da er det fred.

Når forholdet mellom venner er i orden, da er det fred.

Når forholdet er i orden mellom folke-

grupper eller nasjoner, da er det fred.

Slik kunne vi fortsette: Når noe er i orden, da er det fred. Når mitt forhold til Gud er i orden, da er det fred mellom meg og Gud.

Når ting er i orden er det OK. I stedet for å si OK, hender det at vi holder tommel- fingeren opp. Slik signaliserer vi at ting er OK eller i orden.

Det er ingenting som hindrer kontakten med Gud. Alt det som ble ødelagt ble ordnet i påsken.

JEG KOM MED en hilsen til konfirman- tene den søndagen. En hilsen fra Gud selv. «Fred være med dere». Eller: «Tom- melen opp».

Det er ingenting som stenger lenger.

Det er ingenting som hindrer kontakten med Gud. Alt det som var ødelagt ble ordnet i påsken. Gud gjorde det. Derfor kan han si: "Fred være med dere"

Den hilsenen vil Gud vi skal bringe vi- dere. Akkurat som en stafettpinne. «Li- kesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere», sier Jesus.

Gud vil ha fred mellom mennesker.

Gud vil at menneskene skal ha fred med Ham.

Det er litt av en oppgaven han har gitt oss.

«Jeg vet ikke om jeg alltid klarer å levere den stafettpinne videre. Jeg har ikke alltid så mye tro. Det hender jeg stenger både Gud og mennesker ute. Men når du Gud har tro på meg, akkurat som jeg er, og sier at alt er OK. Da kan jeg også ha tro på at dette skal gå. Det er OK fra min side også»

«Fred være med dere».

Dag Auli er sokneprest i Bøler menighet i Oslo og varamedlem i MFs styre

GRADER

MF tilbyr følgende grader:

- Bachelor i teologi
- Bachelor i kultur- og samfunnsfag, studieretning Ungdom, kultur og tro
- Bachelor i kultur og samfunnsfag med fordypning i KRL

- Disiplinbasert Mastergrad i kristendomskunnskap
- Master i kristendomskunnskap, studieretning KRL fagdidaktikk (deltid)
- Erfaringsbasert master i praktisk teologi
- Master i teologi
- Master of Philosophy in Theology
- Master i kirkelig undervisning (kateketutdanning)
- Master i diakoni
- Cand.theol. (presteutdanning)
- PhD innenfor fagområdene kristendomskunnskap og teologi

Deltidsstudier i KRL på bachelor- og masternivå tilbys ulike steder i Norge, bl.a. som videreutdannings-tilbud for lærere.

MF tilbyr også studier i pentekostal teologi, katolsk teologi, metodistisk teologi og frelsesarmeens teologi.

ADRESSER

Besoksadresse:

Gydas vei 4, Oslo

Postadresse:

Postboks 5144 Majorstuen,

0302 Oslo

E-post: post@mf.no

Tlf: 22 59 05 00 Fax: 22 59 05 05

Bankgiro: 3000 17 41841

MFs nettside: www.mf.no

Fax informasjonskontoret:

22 59 05 01

MF-forskere b

Oskar Skarsaune og Reidar Hvalvik skriver historien om de jødekrstne. Med på laget har de et knippe forskere av internasjonalt format.

DET HAR BLITT et omfattende prosjekt, boken «Jewish Believers in Jesus. The Early Centuries», som nylig ble utgitt på det amerikanske forlaget Hendricksons Publishers. Oskar Skarsaune og Reidar Hvalvik står som redaktører for boka, som er en voksen murstein på godt over 900 sider. I tillegg til de to MF-professorene figurerer kapasiteter som Graham Stanton, Cambridge, Wolfram Kinzig, Bonn, Richard Bauckham, St. Andrews og Craig E. Evans, Canada, på forfatterlista. At boka er mottatt med interesse, også internasjonalt, bekreftes bl.a. av Wolfhart Pannenberg kommentar til verket. Den tyske professoren mener at «Jewish believers in Jesus» representerer et paradigmeskifte innen denne delen av kirkehistorien.

– *Hva var bakgrunnen for arbeidet?*

– Det begynte med en forespørsel fra Caspari-senteret på midten av 90-tallet. Torkild Masvie presenterte ideen om å skrive historien om de Jesus-troende jødene, med den enkle begrunnelsen at det ikke var gjort før, og jeg tente på prosjektet. Hadde jeg visst hvor mye arbeid det skulle bli, er jeg imidlertid usikker på om jeg hadde gått i gang, smiler Skarsaune. Han fikk etterhvert med seg MF-kollega Reidar Hvalvik som medredaktør. De to kan nå presentere første bind i det som etter planen skal bli et flerbindsverk.

– Vi har begge hatt en langvarig interesse for denne delen av kirkens historie. Boka setter fokus på en gruppe som lenge har vært marginalisert, nemlig de jøde-kristne, sier Reidar Hvalvik. Opp gjennom historien har denne gruppen vært sett på med skepsis både fra jødisk og kristent hold. De

Jesus-troende jødene havnet mellom to stoler, og ble regnet som kjettere både i synagogen og kirken.

– Det tradisjonelle synet har vært at denne grupperingen tidlig utviklet sterke sekteriske trekk, at den nærmest ble en ghettomenighet – for den ble slukt opp av den hedningekristne kirken, ikke så lenge etter Jerusalems fall i år 70 etter Kristus, forteller Hvalvik.

I DET NYEVERKET er det en annen historie som presenteres.

– Bildet er langt mer sammensatt enn tidligere antatt. Vi argumenterer for at det var nære forbindelser mellom jøder og kristne til langt inn i den konstantinske perioden, sier Skarsaune. Han mener de også kan påvise at mange av de jødisk-kristne i oldtiden levde i blandede menigheter, som bestod av jøde- såvel som hedningekristne.

– Man kan blant annet se ut av navnelistene i Det nye testamente at et betydelig antall av Paulus nære medarbeidere var jødekrstne, sier Skarsaune.

– Denne gruppen har man hatt problem med å forholde seg til både på jødisk og kristent hold. Av kildene ser man for eksempel at kirken i økende grad opplevde det vanskelig med Messias-troende jøder som levde jødisk. For kirkefedrene på 300-tallet var det for eksempel uakseptabelt med kristne som overholdt sabbaten og jødiske matforskrifter, men dette var ikke et problem i urkirken. Utover i kirkens historie ser man altså en klar tendens til å nedtone kristendommens jødiske røtter. Det gikk så langt at man etterhvert så på Paulus som en representant for den hedningekristne kirke, og ikke som den jøde-kristne han faktisk var, sier NT-professor Reidar Hvalvik.

EN LIGNENDE FORM for distansering har forskerne funnet på offisielt jødisk hold. Kildene viser at mange jødisk-kristne insisterte på å være en del av synagogefelleskapet så lenge som mulig, og at de nettopp ikke ønsket å

ak nytt standardverk

Oskar Skarsaune (t.v.) og Reidar Hvalvik er redaktører for boken «Jewish Believers in Jesus».

la seg marginalisere. Dette resulterte blant annet i at mange Messias-troende jøder forsøkte å leve så lite provoserende om mulig, for på denne måten å bevare muligheten til å leve jodisk.

– Vi mener at de jodisk-kristne ikke var så sære som man har villet ha det til. De har forsøkt å finne sin plass i de miljøer de fant naturlig, men har gradvis blitt offer for avstengningsmekanismer. I rabbinisk litteratur ser man stadig advarsler mot denne gruppen, og rabbinerne gjentar stadig hvilken fare disse menneskene representerer. De er tilsynelatende gode, respekterte jøder, som

lever midt i det jødiske samfunnet, men som gjennom sin tro på Jesus defineres som frafalne, og som en gruppe som må bekjempes. Det samme mønstret finner på kristent hold, sier Skarsaune.

HAN FORTELLER at det har vært en voksende akademisk interesse for denne gruppen, som krysset grenser og stod med ett ben i hver leir.

– For oss er imidlertid ikke dette bare av akademisk forskningsinteresse. Vi har også et teologisk engasjement for å vise at den kristne kirke er et felleskap av både jøder og hedninger som tror på Jesus. Vi gjør oss til talsmenn for en pau-

linsk ekklesiologi, og er opptatt av å vise sammenhengen mellom jødedommen og den kristne tro, sier Reidar Hvalvik.

– I det første bindet som foreligger, presenteres den jodisk-kristne historien fram til år 500. Fortsatt gjenstår store deler av historien, og det er fare for at dette prosjektet vil følge meg til min grav, humrer Oskar Skarsaune.

Tekst: Hallvard Olavson Mosdøl
Foto: Marianne Torp

MF PÅ KRYSS

NASJONALT FAGRÅD for kristendomskunnskap og religionsvitenskap var samlet på MF i mai. Professor Einar Thomassen, fra Universitetet i Bergen, er nestleder og rektor Vidar L. Haanes er leder.

NASJONALT FAGRÅD for gresk og latin var samlet til møte på MF i mai. Fagrådet består av representanter fra universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, samt fra Misjonshøgskolen, Høgskolen i Agder og MF. Fra venstre Bente Bruu, Hilde Sejersted, Glenn Wehus, Mathilde Skoie, Bjørg Tosterud og Synnøve des Bouvrie. Bak fra venstre Marek Thue Kretschmer, Vibeke Roggen, Frode Granerud og Karl Kristian Kirchoff.

SVERRE EVENSEN tok sin cand. theol. grad ved MF i 1933 og fyller 100 år i november. Han er født det året MF ble stiftet og for undervisningen startet i 1908. Ved semesteravslutningen i juni var Evensen æresgjest. Her i samtale med H. Nordhaug.

NASJONALT FAGRÅD for praktisk teologi hadde tverrfaglig dag på MF. Tema var «Utenfrablakk på kirkelig profesjonsutdanning». Foredragsholder Finn Daniel Raanen fra Senter for profesjonsutdanning på Høyskolen i Oslo (til høyre) og leder for fagdagen Margareth Glad.

VUM KHAT PAU, (andre fra høyre), fra Myanmar, var ferdig med sin Master of Philosophy in Theology. Vennene (fra venstre) Aung Lin, Thang Hlun og Tin Peng var tilstede ved semesteravslutningen, pyntet i nasjonale festjakker.

EN AV DE første masterstudentene i pentekostal teologi, Silje Bjørndal, flankert av sin mann, Christer, (t.v.) og Terje Hegertun, stipendiat og lærer ved MF.

OMRÅDET mellom Musikkhøyskolen og MF har vært en byggeplass i lang tid. Nå er endelig de grønne og trivelige områdene i orden igjen og studentene nyter sommeren.

MARIA Charlotte Espedal (fra venstre), Ellen Marie Skillingstad og Camilla Juell sørger for at brosjyrer og informasjon om etter- og videreutdanningstilbudene på MF kommer ut til skolene.

FRØYDIS Grorud (bildet) og Per Einar Walle spilte ved semesteravslutningen i juni.

UKT-KULLET (Ungdom, kultur og tro) feiret sin avslutning på studiene. Noen av dem fortsetter videre på MF. Fra venstre: Solveig Grønlien Johannessen, Gunhild Karlsen, Camilla Mjelstad Angelskår, Eivind Hildre Spilling, Åshild Høllesli, Erik Riis Haraldsen, lærerne Morten Holmqvist og Astrid Sandsmark, Kristin Mørreaunet, Kristian Storaas Vatne og Erik Grude Lund.

PROFESSOR Karl Olav Sandnes i samtale med Napoleon Chebineh Che (midten), fra Kamerun, som også hadde besøk av sin venn fra hjemlandet.

STUDENTRÅDET ved MF ble presentert ved leder Eike Ziller-Off (på talerstolen) semesteråpningsdagen. Fra venstre: Trygve Bergland, Lene Hopland Bergset, Ragnhild Annie Fuglseth, Åshild Hollesli og Maria Vassli Gjære.

Gud - mer enn «far»

Hanne Løland er første kvinne som har disputert i bibelfag ved MF. Hun ønsker en kirke som bruker et mangfoldig språk i sin omtale av Gud.

12. juni forsvarte Hanne Løland sin avhandling om kjønn og gudsspråk i Det gamle testamente. Avhandlingen har sitt bakteppe i en større fagteologisk og kirkelig debatt om Gud og kjønn.

– På 1970 tallet begynte man for alvor å stille spørsmål ved det tradisjonelt maskuline og patriarkalske gudsbildet i en jødisk-kristen tradisjon, forteller Løland.

– En begynte å etterspørre tekster og tradisjoner der Gud ikke bare fremstilles som konge, far og herre, men også blir omtalt i såkalt kvinnelig språk og bilder. Slike tekster fant en blant annet i Det gamle testamente.

ETT AV HOVEDSPØRSMÅLENE Løland drofter i avhandlingen er om kjønn er viktig når kjønn og gudsspråk forekommer i en bibelsk tekst, og i neste omgang; på hvilken måte kjønn er viktig.

– Er kjønn viktig for forståelsen av det gudsbildet som blir etablert i lesningen av den aktuelle teksten? Er kjønn silent, nedtonet, eller salient, altså framtrædende? spør Løland. Disse spørsmålene diskuterer hun ved å se nærmere på forståelsen av de tre faktorene «Gud», «språk» og «kjønn». Spørsmålene blir prøvd ut i lesning av tre tekster fra Jesaja-boken, Jes 42:13-14, 46:3-4 og 49:14-15.

DEN UNGE FORSKEREN sier at arbeidet med gudsspråket i GT har vist henne hvordan ulikt kjønn og gudsspråk brukes side om side i Det gamle testamente.

– Gud kan i en og samme tekst omtales først som kriger, så som fødende kvinne, uten at det ser ut til å ha skapt noe problem for leserne. Jeg argumenterer i avhandlingen for at det i GT ikke

Hanne Løland har forsvart sin doktoravhandling «Silent og Salient Gender? The Interpretation of Gendered God-Language in the Hebrew Bible, Exemplified in Isaiah 42, 46, and 49»

er noen prinsipiell forskjell mellom å omtale Gud i kvinnelige og mannlige bilder. Videre argumenterer jeg for at det ikke er noen prinsipiell forskjell mellom metaforer og simler, sammenligninger. Dette siste er viktig fordi det i dag er flere som vil argumentere for at vi kan sammenligne Gud med en mor, men ikke tiltale Gud «mor». Dette skille mener jeg at det ikke er noen grunn til å opprettholde, sier Loland.

– Avhandlingen er en studie i Det gamle testamente, men jeg tenker at hvordan gudsspråket fungerer i GT på ny burde få oss til å tenke gjennom hvordan vi selv omtaler og tiltaler Gud. Det gamle testamente viser en betydelig variasjon i sitt gudsspråk. Jeg tror det er viktig at kirken bruker et mer mangfoldig språk om Gud, som bibeltekstene selv, for ikke å innskrenke Gud. Det gamle testamente er opptatt av at Gud er annerledes. Gud er Gud og ikke mann!

– *Ber du fortsatt ditt Fadervår med frimodighet?*

– Det har jeg ingen problem med. Det å tiltale Gud som «far» er en måte å snakke på som fanger opp noe som er sant og viktig. Det jeg er kritisk til er når en utelukkende omtaler Gud som «far». Et av mine viktigste anliggender i forlengelsen av avhandlingsarbeidet, er å etterlyse et større mangfold i måten vi snakker om Gud på, sier Loland.

35-ÅRINGEN ER NÅ ansatt som 1. amanuensis ved MF, og er også nyvalgt leder av GT-seksjonen ved fakultetet. I tiden fremover kommer hun til å bruke atskilleg tid til å undervise kommende prestere.

– *På hvilken måte tror du ditt eget forskningsarbeid vil prege undervisningen?*

– Jeg vil nok være opptatt av å utfordre studentene på hvordan de snakker om Gud, og til å være bevisste på hvilke bilder og metaforer de bruker. Dessuten har jeg et ønske om å vise hvordan mye GT-stoff kan være en ressurs til egen livstolkning. GT er fullt av tekster som kan være en ressurs og tolkningshjelp i hverdagen. Selv har jeg blant annet vært opptatt av klagesalmene og klageteologien som hjelp til tolkning av den noden og lidelsen vi ofte lever med i livene våre.

GT-prosjekt på gang

Når en stipendiat disputerer, er det ikke bare den enkelte – men et helt fagmiljø som har nådd et viktig mål. Her følger en presentasjon av stipendiater og fast ansatte ved fakultetets GT-seksjon.

● Kristin M. Saxegaard, 40 år, stipendiat:

– Jeg jobber med gammeltestamentlig fortellinger. Avhandlingsarbeidet viser hvordan Ruts bok gjennom ulike karkerskildringer problematiserer kritikken av den fremmede i fellesskapet, samt gir forskjellige forståelser av Guds nærvær og fravær.

● Gard Granerød, 32 år, stipendiat:

– Jeg jobber med en avhandling knyttet til 1 Mosebok 14 hvor vi møter en «fremmed» Abraham (krigsherren) og den gåtefulle prestekongen Melkisedek. I forskningslitteraturen er kapitlet et klassisk «problembarn».

● Andrew Wergeland, 34 år, universitetslektor Hebraisk/GT:

– Eg arbeider på konsulentbasis som primæransvarlig for Salmane i revisjonsprosjektet som Det Norske Bibelselskap er i gang med. Der bruker eg min hebraiskfaglege kompetanse saman med andre konsulentar med annen kompetanse.

● Jørn Varhaug, 35 år, stipendiat:

– Prosjektet mitt har tittelen: «The images of God in Psalm 22, 23 and 24 and the Development of Monotheism in Older Judaism». Salmene presenterer gudsbilder som stammer fra ulike livssituasjoner og som gjerne oppleves som motstridende.

● Corinna Körting, 39 år, professor i Det gamle testamente:

– Et av mine prosjekter er i samarbeid med kollega Karl William Weyde (se under). Det andre dreier seg om de såkalte «Sabbath Songs» fra Qumran. Dette er tekster som ble sunget og bedt i et felleskap som var uten tempel og hjelper oss til å gå dypere inn i spørsmålet om bønnens betydning.

● Karl William Weyde, 60 år, professor i Det gamle testamente:

– Jeg arbeider med to større prosjekter: Det ene handler om kultens betydning for den gammeltestamentlige historiskrivning og er et samarbeid med professor Corinna Körting. Det andre prosjekt handler om teologiske hovedtanker i den etterrettslige menighet.

Tekst: Hallvard Olavson Mosdøl
Foto: Marianne Torp

JØLSTAD
begravelsesbyrå

Tlf 22 79 77 00 - www.jolstad.no

Slik er det å komme til MF!

MANDAG 13. AUGUST startet hostens semester med velkomst for nye utenlandsstudenter. I alt 13 studenter kom fra Kenya, Myanmar, Tanzania, Tyskland og USA. Her er noen av dem samlet i forbindelse med velkomstarrangementet.

Fra venstre: Zau Awng Maung, Ngon Kyone, begge Myanmar, Alicia Vanselow, Markus Grossmann, begge Tyskland, Chediel Ajuaye Jonathan Lwiza, Tanzania, Martin Kabitzsch, Dorothea Horlbeck, Brandolf Brandt og Markus Häberle, alle Tyskland (til høyre).

NESTE DAG kom de fleste av de nye studentene. Rundt 400 studenter kunne ønskes velkommen. Det var lett å finne veien til MF. Allerede ved T-banen på Majorstuen var det tydelig skilting om veien til MF ved Trygve Bergland (over).

DET VAR HELT fullt i aud I ved orienteringsmotet (over).

STUDENTENES Miljoutvalg har ansvar for fadderordningen. Som ny student blir du tatt godt vare på. Fadderne gjør en flott innsats med «Bli kjent»-aktiviteter, studentfest og turer. De fleste er samlet på forsidebildet.

Fred Habberstad skal ta Master i Kristendomskunnskap og fikk vafler og kaffe da han kom til MF (over).

VELKOMSTPAKKER og registrering i studentkafeen (over).

DEN OFFISIELLE åpningen av semesteret, onsdag 15. august, startet med gudstjeneste i en fullsatt Majorstuen kirke. Se side 11.

Rådgiver Hallvard Mosdøl var predikant. Ved den akademiske åpningen var Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen hovedtaler (over). Det var musikalsk innslag ved pianist Aksel Kolstad.

FREDAG KVELD var det oppstartfest for alle MF studentene. Gjester var tvilling søstrene som nå kaller seg Garness. De deltok også på Skjærgårds i sommer. Foto: Torbjørn Sæle

LØRDAGEN var det semesteråpning for deltidsstudiene. Mellom 80- 90 studenter fra Melbu i nord til Haugesund i vest, stilte på åpningsdagen.

Tekst og foto: Marianne Torp

Håp for kirken!

Sangen fyller Majorstuen kirke, og i midtgangen står lange rekker av studenter på vei opp til nattverdbordet.

Det er semesteråpningsgudstjeneste, og fremme ved alteret står MF-ansatte Lise Horn og Hallvard Olavson Mosdol sammen med studentprestene Elisa Stokka og Øystein I. Larsen.

BISKOP ØYSTEIN er ikke ukjent med denne tjenesten. Fra 1979 til 1986 var han studentprest ved MF, og nå er han tilbake på gamle tomter. To dager i uken skal han bistå Elisa Stokka og Olav Trømborg i studentpresttjenesten. Overgangen fra biskop til studentprest er heller ikke så unaturlig når det gjelder Øystein. I sin rolle som biskop hadde han et stort engasjement for teologistudentene som forbereder seg til preste-tjeneste. Han ledet utvalget i 1995 som skulle arbeide for bedre veiledning og forberedelse av teologiske kandidater for ordinasjon, et program som kalles «Veien til preste-tjeneste». I hele sin bispetid har han spilt en sentral rolle i dette samarbeidsprogrammet mellom de teologiske fakultetene og bispemøtet i Den norske kirke, hvor målet er å forberede teologistudentene til den konkrete tjenesten som prest.

ØYSTEIN SIER selv at dette vikariatet som studentprest ved MF blir en god og riktig forlengelse av hans særskilte tje-

neste som biskop. Det viktigste er å formidle til og bekrefte for studentene at de trengs – i kirken og i de lokale menigheter, sier han.

NÅR ØYSTEIN ser den lange rekken av studenter som tar del i fellesskapet rundt Herrens bord, tenker han enda en gang: Det er håp for kirken. Vi har så lett for å fokusere på problemene og glemmer å løfte blikket og se på alle de unge mennesker som står klar til å gå inn i tjenesten. De er på samme tid håpet for kirkens fremtid – og en frukt av kirkens arbeid. Øystein fikk selv i sin tid den konkrete oppfordring om å studere teologi og bli prest av daværende teologi-

student Torleiv Austad. Som studentprest ser han en viktig oppgave i å hjelpe unge mennesker til å se sitt kall og finne sin tjeneste.

– **KIRKEN** er mye bedre enn sitt rykte, sier Øystein. – Vi trenger nok debatt og samtale for å løse problemer og klargjøre teologiske utfordringer. Men kirken lever i lokalmiljøet, og nettopp der – hvor menneskene søker kirken – der trengs de medarbeidere som MF utdanner.

Tekst: Vidar L. Haanes
Foto: Marianne Torp

Historisk vitnemålsutdeling

Fredag 15. juni markerte en historisk vitnemålsutdeling på MF. For første gang ble to av vitnemålene tildelt studenter i master i diakoni, Marianne Rodriguez Nygaard og Ingjerd Grimstad.

MF har drevet studiet i samarbeid med Høyskolen Diakonova siden 2005, og det er nå ca 25 studenter som følger studieløpet som heltidsstudenter. Lys og liv møtte to fornøyde vitnemålsinnehavere.

– DIAKONI er å formidle Guds kjærlighet, og den kan være med på å gjøre kirkens budskap troverdig. Diakoni og teologi trenger hverandre. Derfor er det på høy tid at studiet ble innført på MF. Studieløpet gir praktiske og teoretiske verktøy for at vi som kirke skal kunne kommunisere ut til samfunnet og til å styrke fellesskapet innad i menigheten, forteller Marianne. Ingjerd tilføyer at diakonien lærer oss å møte mennesker i nød.

– I Norge ser nøden veldig annerledes ut enn i land som ikke er velferdsstat. Spørsmålet «hva vil du jeg skal gjøre for deg?» står sentralt. Menneskesynet er det samme, men diakonien får ulike uttrykk avhengig av konteksten. Dette er tydelig noe som engasjerer.

– *Hvor ligger diakoniens hovedutfordringer i Norge?*

Begge er enige om at fellesskapsbyggende arbeid er viktig: – Vi preges av å leve i et postmoderne samfunn som ofte er oppsplittet. Mange kjeder seg som en følge av mangel på noe meningsfullt å leve for. Diakonien har en viktig oppgave i å formidle håp og å hjelpe mennesker til å finne mening. – Alle er vi i nød innimellom, sier Ingjerd.

BEGGE DE uteksaminerte jobber nå på Høyskolen Diakonova. Marianne som lærer på sykepleiestudiet og Ingjerd i en deltidsstilling på diakonistudiet.

– *Hvordan er utdannelsen relevant i jobben dere har nå?*

– I tillegg til jobben på Diakonova, har

Marianne Rodriguez Nygaard (til venstre) og Ingjerd Grimstad, sammen med rektor ved Diakonova Mardon Breimoen og rektor Vidar L. Haanes.

jeg en jobb der jeg har mye å gjøre med folk fra næringsliv og ambassader. En diakonal tenkemåte hjelper meg til å se at mennesker er mennesker. Alle har behov for å bli sett, elsket og akseptert for den de er, og alle er mer enn «bare» en fin tittel. Et slikt perspektiv gjør mennesker mindre skremmende og langt mer interessante, forteller Ingjerd.

– Både som sykepleier og i møte med studenter, er diakonistudiet meget relevant. Diakoni handler ikke minst om å se menneskets verdi og muligheter. Det kan bety å ha tro på mennesker slik Gud har tro på oss, sier Marianne.

BEGGE HAR et sterkt internasjonalt engasjement og valgte å skrive avhand-

linger relatert til dette. Marianne skrev om myndiggjøring som diakonal utfordring blant mennesker som lever i fattigdom i Latin Amerika, mens Ingjerd skrev om forsoning mellom messianske jøder og kristne palestinere. Begge avhandlingene finnes på MFs bibliotek. – Avhandlingen var en fantastisk måte å få dybdekompetanse på noe av det som engasjerer mest innen diakonien, avslutter de to første uteksaminerte mastergradsstudentene i diakoni. Lys og liv gratulerer.

Tekst: Tron Fagermoen

Foto: Marianne Torp

Lars Johan Danbolt er ansatt som førsteamanuensis II i religionspsykologi. Til daglig jobber han som forskningsrådgiver i psykiatri ved Sykehuset Innlandet og er dr. theol. fra universitetet i Uppsala med sin avhandling *De sorgende og begravelseriten. En religionspsykologisk studie*. Han har gitt ut flere artikler og boker innen tematikken; nå senest forskningsprosjektet/boka *Gråte min sang: minnegudstjenester etter store ulykker og katastrofer*. Danbolt har også lang erfaring som prest, fengselsprest og sykehusprest.

Personality ved MF

Leder Pål M. Myklebust avslutter sin tjeneste ved MF etter 6 år ved utgangen av august 2007.

Studieveileder Ida Katrine Hatlevik slutter ved MF ved utgangen av august 2007.

Line Marie Onsrud avsluttet sin stipendiatperiode ved MF sommeren 2007.

Kristin Solli Schøien sluttet som universitetslektor etter endt åremålsperiode sommeren 2007.

Geir Otto Holmås er ansatt i fast stilling som førsteamanuensis i Det nye testamente fra 1. april 2007.

Kristin Norseth er ansatt i fast stilling som universitetslektor i Kirke- og misjonshistorie fra 1. april 2007.

Lars Moe er tilsatt som IT-leider fra 1. august 2007.

Johan Ho er tilsatt som IT-konsulent fra 1. august 2007.

Kristin Walstad er tilsatt som kommunikasjonsrådgiver og skal jobbe med rekruttering og kommunikasjon. Hun begynte i deltidsstilling 1. august 2007.

Rune Vik er ansatt i fast stilling som studieveileder fra 1. august 2007.

Vija Esenberg er tilsatt som stipendiat i Misjonsvitenskap fra 1. september 2007.

Kristin Graff-Kallevåg er tilsatt som stipendiat i Systematisk teologi fra 1. september 2007.

Sokneprest Geir Hansen er ansatt som universitetslektor i liturgikk. Han vil tiltre i stillingen i løpet av 2008.

Knud Jørgensen er ansatt som førsteamanuensis II i misjonsvitenskap, kommunikasjon og ledelse fra 1. august 2007. Jørgensen er direktør i Areopagos og har sin PhD grad i Missiologi fra Fuller.

Dr. theol. Hanne Løland er ansatt i fast stilling som førsteamanuensis i Det gamle testamente fra 1. september 2007.

Greg Reichberg er ansatt som professor II i moralfilosofi. Han er seniorforsker ved PRIO - International Peace Research Institute, hvor han er programstyrer for programmet Ethics, Norms and Identities. Reichberg har sin PhD grad i filosofi fra Emory University, USA, og har tidligere undervist ved universiteter i både Australia og USA.

«Hva driver du med?»

Eike Lennart Ziller-Off, studentrådsleder.

DET VAR spørsmålet jeg fikk fra en fyr jeg møtte på en fest her om dagen. «Jeg henger på Majorstua», prøvde jeg meg. Ville ikke skremme kameraten til kjæresten til søstera mi til å dette bakover i stolen. Men han spurte igjen. «Hva driver'u med til vanlig a, er'u junkie eller?» «Nei», sa jeg, «jeg er student, jeg studerer kristendom.» «Ja, skarru bli prest eller?» «Ja, jeg tenkte i grunn det». Og så sa han: «Førk, jeg trodde aldri jeg kom til å møte en slik her ass. Jeg tror på ordtakene 'enhver er sin egen lykkes smed'».

«Enhver er sin egen lykkes smed». Jeg måtte tenke over dette ordtakene en god stund. Som så mange ganger før på så mange andre fester, endte det med lang diskusjon. Nok om det.

DA JEG KOM hjem, slo det meg imidlertid at det er utrolig egoistisk. Det er grunnleggende urettferdig, og det slår beina under alt som heter sosial rettferdig samfunnsbygging. Hva slags holdninger har vedkommende som sier dette? Hvem er det som sier det? Har denne personen virkelig noen gang vært lykkelig?

Det handler om det gode livet. Er du ikke lykkelig kan du liksom godt melde deg inn i foreningen rettferd for taperne. Ironisk nok er dette ikke langt fra sannheten. Å være lykkelig måler du ved å legge sammen alle verdiene du har, og trekke fra dine ledige minutter hvert dogn. (Har du mange dyre ting og mange venner er du lykkelig). Det er på en måte omvendt jantelov, alt skal være perfekt.

OG DET handler om det gode livet! Det handler om at vi ikke er herre over vår egen situasjon

og det handler om at vi trenger å bli minnet på at når vi gjør noe av oss selv holder det ikke mål. I alle ting trenger vi Gud. Lykke er ikke noe et menneske kan skape av seg selv for seg selv. Å påstå noe annet er å lure seg selv. Lure seg selv til å tro at du i enhver situasjon har full kontroll og kan treffe veloverveide valg i neste øyeblikk. Lure seg selv til å tro at du er verdt det å kunne overleve enda en dag i en verden som er fylt til randen av urettferdighet skapt av oss selv. Enhver er sin egen lykkes smed, – den amerikanske drømmen i et nøtteskall. Sliter du, er det din egen feil.

KANSKJE VAR DET nettopp ord som dette som falt ned i ambulansesjåførens hode idet han satte foten på gasspedalen og forlot Ali Farah med hjerneblodning i Sofienbergparken i Oslo. Jeg hører fariseerens stemme i mitt eget hode, enten jeg vil det eller ei: «Gud jeg takker deg for at jeg ikke er som andre mennesker, de som svindler, gjør urett og bryter ekteskapet, eller som den tollereren der.»

Var det ikke oss nordmenn som fikk innprentet Arnulf Øverlands dikt fra 1939:

Du må ikke sitte trygt i ditt hjem og si: Det er sorgelig, stakkars dem!

Du må ikke tale så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv!

Jeg roper med siste pust av min stemme

Du har ikke lov å gå der og glemme!

(Arnulf Øverland: «Du må ikke sove», 1939).

Masteravhandling om vår tids martyrer

Marius Teican, en ortodoks kristen fra Romania, tok mastergraden på Menighetsfakultet våren 2007 om vår tids martyrer.

Hans masteravhandling bar tittelen: «Lidelse og glede. En beskrivelse og vurdering av kristne fangers åndelige erfaringer i rumenske kommunistfengsler fra et ortodokst perspektiv.». Lys&Liv ønsker å høre litt mer om hva Marius fant ut:

– *Hvorfor valgte du å skrive om kristne i kommunistiske fengsler i Romania?*
 – Siden jeg var barn, har jeg lest om kristne som ble drept på grunn av sin tro på Kristus. Vår ortodokse kalender nevner mange av dem. Når jeg leste om deres lidelser, kunne jeg ikke forstå at de kunne være glade midt i lidelsen. Selv noen av forfølgerne ble omvendt på grunn av martyrenes holdninger.

KOMMUNISTTIDEN var også en periode med martyrium for kirken. Etter at kommunistene mistet makten, var det mange av dem som hadde sittet i fengsel som skrev om sine opplevelser. Jeg ble overrasket over å finne at mange av dem hadde den samme erfaringen som martyrene i den gamle kirkehistorien. Titler på noen av bøkene fra fengsel var «Gledens dagbok», «Veien til glede», «Lidelsens glede». Dette virket nesten uforståelig for meg og jeg ble nysgjerrig på å finne ut hva som hadde skjedd i fengslene, og hvorfor kristne kunne oppleve glede midt i lidelsen.

– *Hva opplevde fangene i fengslet?*
 – Lidelsene var nesten ubeskrivelige. Richard Wurmbrand sier: «Hva kommunistene har gjort mot de kristne, går ut over enhver mulighet for menneskelig forståelse». Torturen hadde både en fysisk og en psykologisk dimensjon. Noen av fangene kalte tilstanden simpelthen for «helvete». Den fysiske torturen in-

Marius Teican fra Romania har skrevet om kristne under forfølgelse.

kluderte slag og spark, sult og tørst, stank av skitt og lik, overfylte celler, kulde og mangel på søvn. Den psykologiske torturen gikk ut på å «omskolere» fangene slik at de skulle føle at alt de trodde på var løgn og uten verdi, mens kommunismen var sann og god. Fra å bli sett på som normale gode mennesker, ble de nå kalt «fiende av folket», utskudd, skurker osv. De ble utsatt for spott og hån fra vaktene. Det ble gjort forsøk på hjernevask. De måtte sitte i timervis og høre: «Kommunismen er god!

Kristendommen er tåpelig! Gi opp!» i dager, måneder og år.

– *Hva var det som gjorde at fangene kunne overleve og endog ha glede under slike omstendigheter?*
 – Det var det som undret meg også. Fangene var ofte i en paradoksal situasjon hvor de følte lidelse og glede, fortvilelse og håp, galskap og mot samtidig. Det som gjorde at de overlevde og som gav dem glede og håp, var troen på Herren Kristus, slik den ytret seg i bønn, faste (!), enkle liturgiske øvelser og mysteriene (nattverden). De ble fylt av kjærlighet til sine cellekamerater og endog til fangevokterne.

Det som gjorde at de overlevde og som gav dem glede og håp, var troen på Herren Kristus...

– *Hva kan grunnen til dette være?*
 Jeg forsøkte å sammenlikne opplevelsene til martyrene som er omtalt hos kirkefedrene, og martyrene i kommunistiske fengsler og fant at de hadde de samme erfaringene. Også Bibelen kaster lys over det å lide for Kristi navns skyld som ses på som en velsignelse og en ære, for eksempel i 1 Pet 4,12-14. Det er Den Hellige Ånd som gir denne utholdenheten, gleden og frimodigheten midt i lidelsen. Forfølgelsen blir et redskap Gud bruker til å oppdra oss, til å få oss til å forstå at å være en kristen er som å stå opp av graven med Kristus, sier Marius som nå har reist hjem til Romania, men som håper han kan få enda mer tid til å fordype seg i vitnesbyrdet fra vår tids martyrer senere.

Tekst: Tormod Engelsviken
 Foto: Marianne Torp

Førsteamanuensis II Knud Jørgensen

Stipendiat Vija Esenberga

Misjonsvitenskapen styrkes

Det er en etterlengtet tilvekst i misjonsvitenskapsstaben som nå finner sted ved at Knud Jørgensen og Vija Esenberga tiltrer i stillinger som henholdsvis førsteamanuensis II og stipendiat fra høsten 2007.

KNUD JØRGENSEN er en av våre fremste misjonsledere og misjonsteologer, med et stort nordisk og internasjonalt nettverk. Han har vært knyttet til MF i mer enn 20 år, både gjennom undervisning og tillitsverv. Han har hatt oppdrag som timelærer i blant annet misjonsvitenskap og tverrkulturell kommunikasjon. Jørgensen var også medlem av MFs styre i perioden 2002-2006, og nå sitter han i forstanderskapet. Jørgensen er direktør i Areopagos i Norge og Danmark. At han nå i tillegg får en såkalt II-stilling ved MF, innebærer at han i et omfang på 20 % engasjeres til å undervise her. Med sin svært allsidige yrkesbakgrunn innen både journalistikk, administrasjon og undervisning, har vi stor tro på at Knud Jørgensen har mye å tilføre MF. Han er cand. theol. fra Københavns Universitet i 1970 og tok sin Ph.D. ved Fuller Theological Seminary, USA, i 1986. Han har innehatt en rekke stillinger og tillitsverv i både inn- og utland hvor vi eksempelvis kan nevne hans tilknytning til Luthersk Verdensforbund, Kirkens Nødhjelp, Mekane Yesus Seminary, OASE, Lausannebevegelsen og Samarbeidsråd for menighet og misjon.

DEN 29. SEPTEMBER fyller Knud Jørgensen 65 år, og det vil i den anledning

utgis et festskrift med tittelen: *Mission to the World: Communicating the Gospel in the 21st Century. Essays in Honour of Knud Jørgensen* (Regnum, Oxford). Artiklene i festskriftet er skrevet av ca. 30 nordiske og internasjonale forfattere, hvorav flere MF-lærere.

VIJA ESENBERGA kommer fra Latvia og er den første fra MFs kvoteprogram som får stipendiatstilling. Det var med stor begeistring og entusiasme hun mottok meddelelsen om at hun ble tilbudt stipendiatstilling for å skrive sin doktoravhandling ved MF. Den foreløpige arbeidstittlen er: *Looking through the eyes of a stranger: perception of the church among secular people as a challenge for mission in the context of post-communism Europe*. Esenberga studerte ved Menighetsfakultetet i 2003-2005 og leverte en strålende masteroppgave for sin MPh in theology. Gjennom denne oppgaven har hun allerede lagt et godt grunnlag for sitt videre arbeid, og hun har opparbeidet seg et verdifullt internasjonalt nettverk. Hun har deltatt ved en rekke internasjonale missiologiske konferan-

ser, derav mange i regi av Kirkens Verdensråd. Med sitt doktorgradsarbeid ønsker Vija Esenberga å undersøke hvilken oppfatning sekulære mennesker i det postkommunistiske Europa, da spesielt i sitt hjemland Latvia, har av kirken. Med dette som utgangspunkt ønsker hun å tegne ut mulige kontekstuelle modeller for evangelisering.

MF FINNER Vija Esenbergas prosjekt svært spennende og aktuelt, og hun legger faktisk opp til å kombinere to viktige forskningsoppgaver. For det første tar hun opp kirkens situasjon i det postkommunistiske Europa der mennesker har blitt utsatt for ateistisk propaganda under kommunismen mens de i dag utsettes for innflytelsen fra den postmoderne kapitalistiske kulturen. For det andre vil hun undersøke og vurdere misjonalkirke-teologi i denne forbindelse, og vi ser med spenning frem til hva hun gjennom sine studier vil finne ut om egnede evangeliseringsmodeller for Øst-Europa.

Tekst: Solveig Elin Bru-Olsen
Foto: Marianne Torp

«Gledelig»

«Det er gledelig at undervisnings- og veiledningskapasiteten på misjonsvitenskap har blitt styrket. Knud Jørgensen er en dyktig missiolog, ikke minst med lang praktisk erfaring. Det er også gode nyheter at det endelig er blitt en stipendiat i misjonsvitenskap med et interessant emne fra det postkommunistiske Latvia. Jeg ser fram til å samarbeide med dem.»

Tormod Engelsviken

Aktiv festivalsommer

MF har alltid hatt nært samarbeid med de kristne organisasjonene, og særlig de som arbeider blant barn og unge. I sommer har MF stått på stand på noen av de største leirene og festivalene som retter seg mot tenåringer.

TTENÅRINGSTREFF er KFUK-KFUMs største sommerleir, som holdes hvert fjerde år. I år ble festivalen holdt på Gjøvik. Temaet for uka var *Mer enn du ser*. MF fikk lov til å møte mange ungdommer, som var gira for Gud og tjeneste. Vi fra MF satte pris på å få være der, og fortsette samarbeidet med KFUK-KFUM.

SKJÆRGÅRDS Music and Mission Festival er den største kristne musikkfestivalen i Norge, med alle slags musikkstiler representert. Den ble holdt på Risøya. Her var det flust av ungdommer som ville vite mer, og MF ble kjent for å ha lengst åpningstid på standområdet.

Her er Anders Mikalsen og Martin Felix Mathisen MF-ambassadører på Skjærgårdsfestivalen.

Her ble også fotballbordet godt tatt i mot, og MF viste seg å være ganske så

gode i «foosball»! OASE. Dette er en festival som ønsker å være en ressurs for den lokale menigheten. Gjennom festivalen vil de inspirere deltagerne og gi dem noe de kan bruke når de kommer hjem. Fokuset ligger på undervisning, lovsang og seminarer. Temaet for festivalen var *Ansikt til ansikt med Jesus*. Vi fra MF syntes det var flott å være en del av dette, og hadde mange gode samtaler med unge utover kveldene. Også her ble fotballbordet brukt, der vi dro hjem med 83 strake seirer.

ARENA. Dette er KRIKs største arrangement i løpet av året. Her får ungdommer fra 16 år og oppover lov til å utfolde seg og lære masse – både av aktiviteter og undervisning. Temaet i år var *Å sprengre grenser*. Vi fikk se mange ulike talenter og ungdommer som storkoste seg denne uka. MF var svært godt representert i lederskapet – både som leirsjef, talere og instruktører. Vi fikk også gode samtaler med noen som var ute i siste liten når det gjaldt å finne studiested denne høsten.

Tekst og foto: Solveig Grønlien Johannessen

Seminar om Naturlig Kirkevekst

Christian A. Schwarz (47), som er grunnleggeren av et institutt for naturlig kirkevekst i Nord-Tyskland, besøkte MF 11. juni i anledningen av et dagsseminar om menighetsbygging.

Seminaret ble arrangert av MF og forsøkte å belyse Schwarz' kirkevekstkonsept fra en faglig vinkel. Deltakerne var fra Karasjøk i nord til Kristiansand i sør, og det var tydelig at temaet interesserte mange.

SCHWARZ grunnla kirkevekstinstituttet på slutten av 80-tallet og har siden gitt ut mange boker om blant annet menighetsbygging. Hans konsept for menighetsbygging forsøker å identifisere en helhetlig tilnærming til dette temaet, dvs. faktorer som fremmer vekst i menigheter. Konseptet bygger opprinnelig på intervju av menighetslemmer i over 1.000 menigheter i 32 land.

I dag har over 45.000 kirker deltatt og svært mange menigheter bruker konseptet som et redskap til å utvikle og bygge menigheter. I følge Schwarz er faktorene, såkalte kvalitetskjennetegn, som frem-

mer menighetsbygging universielle. Det betyr at de overskrider kulturelle grenser, kirkegrenser og teologiske grenser. Og eksempler på slike kvalitetskjennetegn er utrustende lederskap, inspirerende gudstjenester og hensiktsmessige organisasjonsstrukturer.

EN ENGASJERT Schwarz presenterte i seminaret en teologisk overbygning for sitt konsept, en slags trinitarisk begrunnelse av konseptet – og sa at dersom det var ett ord hans teori kunne oppsummeres i så var det ordet trinitarisk (dvs. med utgangspunkt i læren om Gud som treenig). Mesteparten av seminaret ble likevel brukt til å diskutere selve konseptet naturlig kirkevekst, hovedsakelig ut fra et faglig perspektiv. Schwarz fikk respons blant annet av professor Harald Hegstad, menighetsprest Anne Marit Tronvik og praktikumsrektor Halvor Nordhaug.

Tekst og foto: John-Arne Jensen

50 år er gått

Praktikumskullet fra 1957 var invitert sammen med sine ektefeller til semesteråpningen i august. De var med på både gudstjenesten i Majorstuen kirke og den akademiske åpningen på MF senere. På MF ble det også lunsj, informasjon og omvisning.
Fra venstre Arne Nergaard, Torleiv Ingebretsen, Kari Selvaag, Simon Høimyr, Reidunn Høimyr og Elsa Benoni Nergaard.

«Sunday People» feiret 25 år

Nesten hele praktikumskullet fra våren 1982 var samles på MF og feiret sitt sølvjubiläum 8. juni. Det ble heldag på MF med samling i kapellet, 3 foredrag, lunsj, orientering og omvisning. Kullet har hatt årlig kontakt ved juletid gjennom en avis (Sunday People) de lager og sender hverandre. Jubilantene samlet utenfor MF i det flotte sommerværet:
Foran fra venstre, Dag Aakre, Sjur Isaksen, Øyvind Drangland, Einar Ekerhovd, Arnstein Johnsen, Kåre Mjølhus, Erik Noddeland og Øivind Jørgensen. Bak fra venstre, Jesper Johnsen, Jonsvein Bech, Thore Nome, Astrid Håland Wee, Hans Erik Ruud, Jan Asbjørn Sagen, Rolf Martin Synnes, Synnove Hinnaland Stendal, Tore Gullaksen, Gunnar Næsseheim, Steinar Tverreli, Øystein Frivold,

Pål Torkildsen, Lars Johan Danbolt, Tore B. Dugstad og Trygve Botnen. Harald Fylling og Asbjørn Vilkenen var ikke tilstede da bildet ble tatt. Birger Larsen, Sigve Ims og Svein Olav Nikolsen hadde ikke anledning til å være med på jubileet.
Se også 10 årsjubilantene på side 13.

Vil dere feire?

MF ønsker å legge til rette for at jubilerende kull kan samles på MF. Så langt har det vært mest praktikums 10 – 25 – 40 – 50 årsfeiring, men alle kull oppfordres til å komme sammen. Velkommen til MF. Ta kontakt på e-post: marianne.torp@mf.no

Ferdig med Praktikum for 10 år siden

ALUMNI: Fredag 8. juni var om lag halvparten av praktikumskullet fra 1997 samlet for å feire. Etter en kort samling og omvisning på MF, feiret kull «nesten-ikke-tilstede» jubileum og gjensynsglede med mimring og sang på en av byens bedre uterestauranter.
Fra venstre: Elin Anita Græsli, Kjersti Håland, Kjetil Fretheim, Kristine Sandmæl, Terje Salvigsen, Jorunn Elisabeth Bae Hordvik, Ragnhild Jepsen og Torunn Jåvold.

Tekst og foto: Marianne Torp

Uteksaminerte - våren 2007

Dr. theol.

Loland, Hanne, Oslo

Cand. theol.

Arnesen, Bent Erik, 4624 Kristiansand

Colstrup, Alexander, 1388 Borgen

Espeset, Jon, 1368 Stabekk

Fidje, Odd, 1476 Rasta

Granerud, Frode, 1358 Jar

Kleven, Lise Wold, 3340 Åmot

Kyllingstad, Kristian, 4624 Kristiansand

Loland, Eirik, 4310 Hommersåk

Nyseth, Bente Hellstrom, 3189 Horten

Ro, John Egil, Oslo

Simonsen, Hanus, Færøyene

Soberg, Ane Inger Bondahl, 7517 Hell

Sorebo, Silje, 6946 Lavik

Årikstad, Andreas, 4550 Farsund

Praktisk teologisk eksamen

Hasselgård, Bjorg Marit, 6411 Molde

Øybekk, Inger, 4790 Lillesand

Master of Philosophy in Theology

Che, Napoleon Chebineh, Kamerun

Gay, Eh Tar, Myanmar

Materu, John, Tanzania

Pau, Vum Khat, Myanmar

Teican, Marius-Alin, Romania

Master i kristendomskunnskap

Brun, Evy Bodil, 8430 Myre

Edland, Sindre Olav, Oslo

Gjesdal, Velaug, 4330 Ålgård

Gjora, Las Olav, 2316 Hamar

Pedersen, Håkon Sunde, Oslo

Petersen, Kjersti Meyer, Oslo

Ruud, Marie, 3340 Åmot

Smordal, Jacob Bulti, 4070 Randaberg

Master i teologi

Bjørndal, Silje Kvamme, 5093 Bergen

(pentekostale studier)

Sanden, Hilde Merethe, 3158 Horten

(metodistisk teologi)

Sivertsen, Randi, 8097 Givær (åpen

studieretning)

Sto, Aril, 5518 Haugesund (metodistisk

teologi)

Tveter, Hilde Kristin Hannestad, 1781

Halden (metodistisk teologi)

Master i diakoni

Grimstad, Ingjerd, Oslo

Trondalen, Marianne Rodriguez, Oslo

Erfaringsbasert master i

kristendomskunnskap

Borgen, Per Erik, 2000 Lillestrøm

Busch, Berit Helene Veierud, 7374 Røros

Nordahl, Leif, 3790 Helle

Solvang, Sigrun Lønning, 3850 Kviteside

Bachelor i Kultur- og samfunnsfag,

spesialisering Ungdom, Kultur og Tro (UKT)

Angelskår, Camilla Mjelstad, 5915 Hjelmås

Haraldsen, Eirik Riis, 4639 Kristiansand

Høllesli, Åshild, 4110 Forsand

Johannessen, Solveig Gronlien, 2050 Jessheim

Karlsen, Gunhild, 1866 Båstad

Lund, Erik Grude, 4639 Kristiansand

Mørreaunet, Kristin, 7224 Halden

Spilling, Eivind Hildre, 4640 Søgne

Vatne, Kristian Storaas, Oslo

Ødegård, Håkon, 3124 Tønsberg

Bachelor i Kultur- og samfunnsfag, KRL

Anfinsen, Ole Jakob, 1912 Enebakk

Dehli, Sigurd, Oslo

Fjermestad, Gunhild, 6854 Kaupanger

Lianes, Ranveig, Oslo

Lillevik, Inger Lise Høyland, 4610 Kristiansand

Melhus, Solveig Blydenstein Haug, 3622 Svene

Solstad, Silje Gjerp, 9019 Tromsø

Bachelor i teologi

Schiøtt, Ellen, 6390 Vestnes

Heggvik, Asbjørn Anton, 6264 Tennfjord

Foto: Marianne Torp

ALBAN BOOKS

JEWISH BELIEVERS IN JESUS

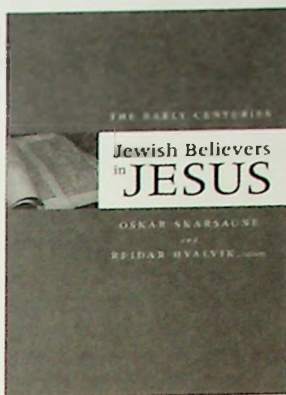
The Early Centuries

Edited by OSKAR SKARSAUNE and REIDAR HVALVIK

Jewish Believers in Jesus: The Early Centuries examines the formative first five centuries of Christian history as experienced by individuals who were ethnically Jewish, but who professed faith in Jesus Christ as the Messiah. Offering the work of an impressive international team of scholars, this unique study examines the first five centuries of texts thought to have been authored or edited by Jewish Christians.

Dr Oskar Skarsaune is Professor of Patristic Studies and Early Church History at the Norwegian Lutheran School of Theology in Oslo, Norway and Chief Editor of *The History of Jewish Believers in Jesus*.

Dr Reidar Hvalvik is Professor of New Testament at The Norwegian Lutheran School of Theology, Oslo. He is Chairman of the Caspari International Board and Project Director and Co-Editor of *The History of Jewish Believers in Jesus*.

Hendrickson
978 1 56563 763 4
850pp • HB • £27.99

A

Available from your local bookshop or in case of difficulty from:

Alban Books Ltd, 14 Belford Road, Edinburgh EH4 3BL, UK Web: www.albanbooks.com

Email: sales@albanbooks.com Tel: +44(0)131 226 2217 Fax: +44(0)131 225 5999

David G. Benner

Kjærlighet og overgivelse

En bok om Guds bilde og selvbilde, om å vite seg elsket for å kunne elske. Det handler om overgivelse, som noe annet enn føyelighet. Det å følge etter Kristus er å si ja til Guds bekræftende ja! til oss.

Verbum

Pris kr 295,-
www.bibelbok.no

Steven J. Land til MF

EN AV de internasjonalt mest kjente pentekostale teologer, Steven J. Land, fra

Church of God Theological Seminary i Cleveland, USA, holder en åpen forelesning om pentekostal spiritualitet på MF torsdag 20. september. Land er i Norge i forbindelse med *Pentecostal Symposium* som arrangeres i anledning pinsebevegelsens 100-årsmarkering. Land er særlig kjent for boken «Pentecostal Spirituality - a passion for the Kingdom». Land vil også møte studenter som tar pentekostale fag ved MF denne høsten på bachelor- og masternivå.

FORSTEAMANUENSIS Roar G. Fotland (til venstre) sammen med de tre metodistene som var ferdig med sin Master i teologi. Videre fra venstre; Hilde Kristin Hannestad Tveter, Hilde Merethe Sanden og Aril Sto.

Foto: Marianne Torp

VITAL BASE® Benkeputer

Putene har en sterk aldri- og varmebestandig friksjonsduk på undersiden som sørger for at den ligger i ro på benken. Alle putene har glidelås for enkelt vedlikehold og rengjøring av trekk. Mer enn 400 fargenyanser i flammehemmende tekstiler av ull og ullblandinger.

Be om prøver og pristilbud!

VITAL BASE®

Your Challenge - Our Science

Myravegen 2, N-6060 Hareid
Tel +47 70 09 59 50 | firmapost@vitalbase.no
www.vitalbase.no

Individuell tilpassing og ergonomisk utforming.
Seteputer, ryggputer, kneleputer, formtilpassning.
Nesten alt er mulig.

Asbjørn Finholt

advokat

Postboks 7,
2001 Lillestrøm
Tlf 63 81 60 80

H07001117

Ettersendes ikke ved
varig adresseforandring,
men returneres
Menighetsfakultetet med
påført ny adresse.

Majorstuen
0302 Oslo

En MF-forening – fire MF-lærere

12. elste der Skarsaune	180cc	1. Skarsaune
11. " " " " " " " "	1200cc	2. Skarsaune
8. " " " " " " " "	110cc	3. Skarsaune
13. " " " " " " " "	160cc	4. Skarsaune
14. " " " " " " " "	570cc	1. Sk.
15. " " " " " " " "	650cc	
16. " " " " " " " "	100cc	
17. " " " " " " " "	700cc	
18. " " " " " " " "		

Professor Harald Hegstad (fra venstre), professor Oskar Skarsaune og førsteamanuensis Geir Otto Holmås blir i den gamle håndskrevne kvitteringsboka fra 1953. Til venstre: utsnitt av innholdet fra kvitteringsboka.

HØSTEN 1953 ble det stiftet en MF-forening i Trondhjem. Den ble nedlagt i 2004, etter 51 års kontinuerlig virksomhet. Gjennom årenes løp har den, som andre MF-foreninger, bidratt med ikke ubetydelige beløp til MFs drift. Det spesielle med Byåsen-foreningen er at den også kan sies å ha aksjer i MFs lærerstab. Hele fire MF-lærere har direkte og indirekte hatt tilknytning til den: Professor Brynjar Haraldsø (1925-2004), professor Oskar Skarsaune, professor Harald Hegstad og førsteamanuensis Geir Otto Holmås. Bare Haraldsø har selv vært medlem av foreningen. De tre andre er barn av foreningsmedlemmer.

VERKEN Skarsaune, Hegstad eller Holmås kan si at MF-foreningens eksistens og virke har gitt direkte impulser til å studere teologi ved MF. På den annen side er de, for å si det med Skarsaune, "flaska opp med interessen for teologi og MF". – Det var jo ikke tilfeldig at foreldrene mine var med i MF-foreningen. Hjemme hos oss var det bare MF, forteller Oskar Skarsaune. Han vet det ikke sikkert, men har en mistanke om at det var hans foreldre som sammen med et par andre Trondheims-ektepar startet foreningen i 1953. – Det var en teologisk meget oppgående forening. Langt på vei fungerte den som en bibelgruppe. Flere av medlemmene var teologer og holdt foredrag og innledninger på møtene. Mor fortalte ofte om interessante og innsiktsfulle bidrag, minnes han. Hun var foreningens kasserer fra

FOR HARALD HEGSTAD var det selvsagt å begynne på MF da han skulle studere teologi. Også hjemme hos ham var de opptatt av teologi, kirke og kristenliv. Selv hadde han ikke noe forhold til MF-foreningen, den var det foreldrene hans som var med i. Likevel:

– MF er en del av min familiehistorie. Det var noe man støttet, på linje med andre kristelige organisasjoner. Min bestefar hadde et aktivt organisasjons- og MF-engasjement, og hjemmet var en base for emissærer og besøkende også fra MF, forteller Hegstad. – Og en grandonkel var prest og utdannet ved MF. Selv var Harald tolv år gammel da han bestemte seg for å bli prest. Hva den direkte foranledningen var, vet han ikke, men det hadde noe med forbilder å gjøre.

NÅR GEIR OTTO HOLMÅS tenker på MF-foreningen som foreldre var med i, husker han kaffelukten når møtet ble holdt hjemme hos dem. – Jeg ble tidlig oppmerksom på hva foreldrene mine holdt på med og gav penger til. Dette har gjort at MF tidlig fikk en plass i min bevissthet. Samtidig var teologi en viktig del av min oppvekst. Farfar var prest, og begge foreldrene mine er teologer. Teologi var ofte et samtaleemne rundt bordet, forteller han. Det utløsende for at han begynte ved MF, var likevel et sterkt kall til fulltidstjeneste i kirken. Kallet realiserer han som lærer for vordende prester.

Tekst: Kristin Norseth

MF

Det teologiske
Menighetsfakultet

Det teologiske Menighetsfakultet er en privat, akkreditert vitenskapelig høyskole. Den ble stiftet i 1907, og forelesningene startet i 1908. MF er i dag landets største teologiske utdanningsinstitusjon med ca 90 ansatte og omlag 900 studenter på bachelor, master og PhD-nivå.